

Изх. № РД-01-20-1166
26.11.2020 г.

ДО
Г-ЖА ВЕРГИНИЯ КРЪСТЕВА
ЗАМ. -МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО,
ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ
И ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ТЕМАТИЧНАТА
РАБОТНА ГРУПА ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА
СТРАТЕГИЧЕСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА
ЗЕМЕДЕЛИЕТО И СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ЗА ПРОГРАМЕН ПЕРИОД 2021-2027 Г.

Относно: Предложения по проекти на интервенции, които са предмет на четвърто заседание на Тематичната работна група за разработване на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за програмен период 2021-2027 г.

УВАЖАЕМА Г-ЖО КРЪСТЕВА,

Във връзка с изпратените по електронната поща проекти на интервенции, които ще бъдат представени и обсъдени на четвъртото заседание на Тематичната работна група (ТРГ) за разработване на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони (СПРЗСР) за програмен период 2021-2027 г. на 30 ноември 2020 г., представям на вниманието Ви следните предложения:

1. За интервенция „Залесяване на земеделски и неземеделски земи“:

❖ Като допустими бенефициенти да бъдат добавени и Сдружения на частни собственици на горски територии. **Мотиви:** Сдруженията на частните собственици на горски територии, стопанисват освен горски територии и възстановени самозалесили се земеделски земи и поради това следва да се включат като допустими бенефициенти по интервенцията.

2. За интервенция „Предотвратяване и възстановяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофични събития“:

❖ Като допустими бенефициенти да бъдат добавени и Сдружения на частни собственици на горски територии. **Мотиви:** Сдруженията на частните собственици на горски територии следва да се разглеждат наравно с физическите и юридическите лица, поделенията на вероизповеданията и общините. Например в област Смолян съществуват около 30-35 Горовладелски производителни кооперации и сдружения, които стопанисват големи площи горски територии, включително и възстановена собственост в идеални части в ревири.

❖ В описателната част и дизайна на интервенцията е представен анализ предимно за горските пожари като най-сериозен рисков фактор. Не по-малко рискови са например и щетите вследствие на снеголоми, снеговали, нападения от болести и вредители и др. Като пример, огромното количество повалена дървесина през месец март 2015 г. в териториалния обхват на ЮЦДП Смолян. По данни на ЮЦДП Смолян, в периода от месец март 2015 г. до 04.10.2018 г. само в област Смолян са **инвентаризирани 1 202 572 м³ стояща маса пострадала дървесина от биотични и абиотични фактори**, като щетите, нанесени от корояд и гъбни болести и към настоящия момент не са овладени. Следва да се има предвид, че тези цифри са само за държавните горски територии. По данни на РДГ Смолян за период от 01.01.2017 г. до 05.10.2018 г. **обемът на инвентаризираната повредена дървесина е 1 320 821 м³ стояща маса**, собственост на териториалните подразделения на Държавните горски стопанства, общини, кооперации, юридически и физически лица. Тези цифри показват, че сериозни щети в горските територии могат да настъпят не само от горски пожари. След като интервенцията включва и възстановяване на щети от природни бедствия и катастрофични събития, следва да се представи и по-обстоятелствен анализ за щети, настъпили вследствие на ветровали, снеговали, а също и от нападение на вредители, гъби и болести и от тези допълнителни анализи да се изведат подходящи мерки, които да подлежат на подпомагане и да допълнят предложените 7 точки, от които 5 са за пожари.

❖ В условията за допустимост на интервенцията да се намали минимума на хектарите, които **всички** кандидати трябва да докажат като собственост или право на стопанисване, или да се направи диференциране на минималната площ за доказване в съответствие с това дали бенефициента е физическо, юридическо лице, предприятие по чл. 163 от Закона за горите и т.н. Как едно физическо лице да докаже минимум 500 хектара територия? Считам, че не е правилен подхода да се заложи еднакъв минимум за всички кандидати.

❖ В условията за допустимост, за превантивни дейности срещу пожари да няма ограничение да са само в горски територии, класифицирани като такива със среден или висок риск от пожари. **Мотиви:** Превантивните дейности се явяват ключови както за предотвратяване на загубата на биологично разнообразие, така и за намаляване на риска за живота на хората, които живеят в предимно „горски области“. За област Смолян например, която е с над 65 % горска площ от територията ѝ е достатъчен 1 по-голям пожар, който да нанесе непоправими щети. Така че, превантивните дейности трябва да са достъпни за всички горски територии.

❖ В условията за допустимост, 6-ти булет: „Допустими за подпомагане за превантивни дейности срещу болести и вредители“, изречението не е довършено и не става ясно какво се има предвид.

❖ В условията за допустимост да отпадне, че за дейността по предотвратяване и ограничаване на разпространението на неприятелни и болести допустими за подпомагане са **само** Лесозащитните станции. Следва да се разшири обхвата на допустимите за подпомагане бенефициенти, за да се даде възможност на всички собствениците или стопанисващи горска територия да се възползват от мярката, а не да се поставя ограничението да кандидатстват само Лесозащитните станции. Още повече, на първа страница са изброени допустимите за подпомагане бенефициенти по цялата интервенция.

❖ В условията за допустимост, в 12-ти булет да се даде повече конкретика какво се има предвид под „научни доказателства“.

3. За интервенция „Инвестиции, подобряващи устойчивостта и екологичната стойност на горските екосистеми“:

❖ Като допустими бенефициенти да бъдат добавени Сдружения на частни собственици на горски територии. **Мотиви:** Същите като в точка 2.

❖ В условията за допустимост, във втория булет за минимална площ, второто тире да се допълни по следния начин: „1,0 ха за юридически лица, местни поделения на вероизповеданията, общини и сдружения на частните собственици на горски територии“.

4. За интервенция „Подпомагане провеждането на отгледни сечи в недържавните гори:

❖ В условията за допустимост да се добави, че „Всички кандидати за подпомагане за извеждане на отгледни сечи трябва да докажат минимален размер собственост или право на управление на горските територии, върху които сечите ще се извършват, както следва:

- за физически лица и еднолични търговци – 5.0 ха;
- за юридически лица, местни поделения на вероизповеданията и да се добави сдружения на частните собственици на горски територии – 10.0 ха;
- за общини – 15.0 ха“.

5. За интервенция „Подготовка и изпълнение на подхода Лидер/Водено от общностите местно развитие“ правя предложение за създаване на „Пилотен модел на реализация на интегриран териториален подход“. С осигуряване на възможност за включване на пилотни инициативи в подхода BOMP на ниво област и междуобластно сътрудничество ще се гарантира възможността за интегриран, комплексен модел на развитие, с отчитане на регионалните характеристики и гарантиране на цялостно, хармонично протичане на необходимите процеси за осигуряване на развитие, чрез конкретни инициативи. Този подход е насочен към използване на конкурентните предимства на нашата област и планина, с цел осигуряване на краен продукт с висока принадлежна стойност и избягване на модела за износ на суровини и полуфабрикати, каквито се явяват дървесината, билките /факта, че България е най-големият износител на билки и диворастващи плодове и гъби, а не на крайни продукти с висока принадлежна стойност/, НАО „Рожен“ е изградена тук на база на най-много безоблачни дни и нощи и висок интензитет на слънчево греење, което не е оползотворено в достатъчна степен към местното население, наличие на проект за оползотворяване на термалната вода за Златоград, природният феномен на естествена отрицателна йонизация в района на Смолянските езера и Пампорово и други примери.

Предлагам:

Да бъдат предвидени средства в размер на 10 % от определените за изпълнение на интегрирани териториални планове на принципа „отдолу-нагоре“, за ниво областно и междуобластно сътрудничество с бърза възможност за реализиране и с интегрирани мерки едновременно и по четирите стълба, с допълващ характер

В резултат на заявената инициатива от страна на РСР на ЮЦР, че „**Определя Родопите като пилотен планински район за развитие през настоящия (2014-2020) и през следващия планов период (2021-2027)“**, както и на всички предхождащи инициативи, да бъдат записани **Родопите като пилотен район за развитие**, с ясна пътна карта и бюджет за прилагане на тази инициатива.

С уважение,

НЕДЯЛКО СЛАВОВ
Областен управител

